

214

Besluit van 6 april 1993, houdende regels betreffende de procedures voor het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en telecommunicatie (Besluit aanbestedingen nutssector)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Economische Zaken van 25 juni 1992, 92050280 WJA/W, gedaan in overeenstemming met Onze Ministers van Verkeer en Waterstaat, van Binnenlandse Zaken en van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer;

Gelet op richtlijn 90/531/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 17 september 1990, betreffende de procedures voor het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en telecommunicatie (PbEG L 297), alsmede op de artikelen 2 en 3 van de Raamwet EEG-voorschriften aanbestedingen en op artikel 34, tweede lid, van de Comptabiliteitswet;

De Raad van State gehoord (advies van 26 oktober 1992, nr. W10.92 0276);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Economische Zaken van 1 april 1993, nr. 93024459 WJA/W, uitgebracht in overeenstemming met Onze voornoemde Ministers;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. Onze Minister: Onze Minister van Economische Zaken;
- b. richtlijn 90/531/EEG: richtlijn 90/531/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 17 september 1990, betreffende de procedures voor het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en telecommunicatie (PbEG L 297), naar de tekst zoals deze bij die richtlijn is vastgesteld;
- c. een aanbestedende dienst: een dienst als bedoeld in artikel 2, eerste tot en met vijfde lid, juncto artikel 1 van richtlijn 90/531/EEG;
- d. de Commissie: de Commissie van de Europese Gemeenschappen.

Artikel 2

1. Voor het plaatsen van opdrachten voor de uitvoering van werken en voor leveringen als bedoeld in artikel 1, derde lid, van richtlijn 90/531/EEG, die voldoen aan het bepaalde in artikel 12 juncto artikel 30 van de richtlijn en niet in de artikelen 6 tot en met 11 van de richtlijn van toepassing zijn uitgesloten, passen de aanbestedende diensten de artikelen 4, tweede en derde lid, 5, 6, derde lid, 7, tweede lid, 8, tweede lid, 13 tot en met 22, 23, tweede lid, 25 tot en met 29 en 33 van de richtlijn toe.

2. Aanbestedende diensten kunnen overeenkomstig artikel 24 van de richtlijn een systeem van erkenning van geschiktheid van leveranciers of aannemers opzetten en beheren.

Artikel 3

De aanbestedende diensten zenden aan Onze Minister de gegevens die deze nodig heeft voor de in artikel 4 bedoelde informatieverstrekking aan de Commissie. De aanbestedende diensten nemen daarbij, voor zover van toepassing, de nadere voorschriften in acht, bedoeld in artikel 3, tweede lid, van de Raamwet EEG-voorschriften aanbestedingen.

Artikel 4

1. Onze Minister stelt de Commissie in kennis van de in de lijsten van aanbestedende diensten aan te brengen wijzigingen, bedoeld in artikel 2, zesde lid, van richtlijn 90/531/EEG.

2. Onze Minister zendt ieder jaar aan de Commissie het statistische overzicht, bedoeld in artikel 34, eerste lid, van de richtlijn.

Artikel 5

1. De aanbestedende diensten verschaffen de Commissie op haar verzoek informatie omtrent de activiteiten, produkten en diensten die naar hun mening van de werking van richtlijn 90/531/EEG zijn uitgezonderd op grond van artikel 6, eerste lid, artikel 7, eerste lid, of artikel 8, eerste lid, van de richtlijn.

2. De aanbestedende diensten bewaren de gegevens, bedoeld in artikel 33, tweede lid, van de richtlijn, gedurende tenminste vier jaren na de datum waarop de opdracht is gegund, en verstrekken gedurende dit tijdsbestek de Commissie op haar verzoek de noodzakelijke informatie.

Artikel 6

In artikel 2, vierde lid, van het Besluit aanbesteding van werken 1973 vervalt «artikel 3, vierde lid en».

Artikel 7

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Artikel 8

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit aanbestedingen nutssector.

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Economische Zaken. Tevens zal het advies met de daarbij terinzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 11 mei 1993, nr. 88.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 6 april 1993

Beatrix

De Minister van Economische Zaken,
J. E. Andriessen

Uitgegeven de *twintigste* april 1993

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

I. ALGEMEEN

1. Inleiding

Het Besluit aanbestedingen nutssector strekt tot uitvoering van richtlijn 90/531/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen betreffende de procedures voor het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en telecommunicatie. Deze richtlijn is op 17 september 1990 door de Raad vastgesteld en is gepubliceerd in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen van 29 oktober 1990, nr. L 297; zij is een uitloeisel van het Witboek van de Commissie van de Europese Gemeenschappen over de voltooiing van de interne markt.

De richtlijn strekt ertoe aanbestedingsvoorschriften voor bouwwerken en voor levering van producten te laten gelden voor die sectoren die van de werking van de meer algemene richtlijnen inzake aanbestedingen waren uitgesloten. Het betreft hier richtlijn 71/305/EEG, laatstelijk gewijzigd bij richtlijn 89/440/EEG (de zogenaamde richtlijn werken), en richtlijn 77/62/EEG, laatstelijk gewijzigd bij richtlijn 88/295/EEG (de zogenaamde richtlijn leveringen).

De hier aan de orde zijnde richtlijn heeft betrekking op de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en telecommunicatie, en binnen die sectoren niet alleen op de zuivere overheidsdiensten maar ook op particuliere ondernemingen die een bijzondere relatie met de overheid hebben. In een tiental bijlagen bij de richtlijn is, uitgesplitst naar sector (drinkwater, elektriciteit, gas en warmte, trein etc.) en naar Lid-Staat, aangegeven welke organen en instanties in ieder geval onder de werking van de richtlijn vallen. De bijlagen zijn echter niet limitatief: de werking van de richtlijn wordt bepaald door de formulering in artikel 2 juncto artikel 1 van de richtlijn. In de artikelsgewijze toelichting van deze nota wordt op de afbakening nader ingegaan.

De richtlijn bepaalt dat deze moet zijn uitgevoerd voor 1 juli 1992, maar dat de Lid-Staten kunnen bepalen dat de uitvoeringsmaatregelen pas op 1 januari 1993 in werking treden. Helaas is het niet mogelijk gebleken het onderhavige besluit in werking te doen treden op 1 januari jl. Reden daarvan is dat de parlementaire behandeling van het voorstel voor de Raamwet EEG-voorschriften aanbestedingen, op basis waarvan het onderhavige besluit genomen wordt, langer heeft geduurd dan was voorzien. Om toch zoveel mogelijk te bereiken dat aanbestedende diensten al vanaf 1 januari zouden handelen overeenkomstig de richtlijn, is in de Staatscourant van 23 december 1992 (Stcrt. 249) een bekendmaking opgenomen inzake de toepasselijkheid van richtlijn 90/531/EEG. Tevens zijn de meest in aanmerking komende diensten die onder de werking van de richtlijn vallen, door middel van een circulaire op de hoogte gesteld.

2. Verhouding tot eerdere richtlijnen

Richtlijn 90/531/EEG heeft in de fase van totstandkoming de werktitel «richtlijn uitgesloten sectoren» gekregen, aangezien zij betrekking heeft op sectoren die van de werking van de hierboven vermelde eerdere richtlijnen werden uitgesloten. De voornaamste reden voor die uitsluiting was dat de praktijk bij aanbestedingen voor die sectoren in de diverse Lid-Staten dermate uiteenliep dat de gewone regels voor aanbesteding niet over de hele linie van toepassing konden worden verklaard. Van belang daarbij is dat de diensten die in deze sectoren werkzaam zijn, in

sommige gevallen een publiekrechtelijke en in andere gevallen een privaatrechtelijke status bezitten. Daarom werd het noodzakelijk geacht om deze sectoren (met uitzondering van opdrachten op het gebied van de telecommunicatie) van het toepassingsgebied van de richtlijnen werken en leveringen uit te sluiten, totdat een oplossing zou worden gevonden om met deze bijzondere omstandigheden rekening te houden.

Met het oog op de totstandkoming van de «richtlijn uitgesloten sectoren» is nagegaan welke voorzieningen zouden moeten worden getroffen om te bereiken dat ook daarvoor uniforme aanbestedingsvoorschriften zouden kunnen gaan gelden. Dit heeft geleid tot de introductie van het begrip «relevante activiteiten», die een dienst al of niet onder de werking van de richtlijn brengen. Op dit begrip wordt in de toelichting op artikel 1 nader ingegaan.

De term «uitgesloten sectoren» kan voortaan beter worden vermeden, omdat de betrokken sectoren in het vervolg nu juist niet langer uitgesloten zijn van de werking van de Europese regelgeving op het gebied van overheidsopdrachten. In het besluit en in deze nota van toelichting wordt daarom verder gesproken over de richtlijn nutssector; ook in de citeertitel van het besluit wordt deze term gehanteerd. Hoewel de werkingssfeer van de richtlijn wellicht wat ruimer is dan strikt genomen onder het (Nederlandse) begrip nutssector valt, is de aanduiding «nutssector» naar onze mening herkenbaarder en wekt zij, nu de nutssector niet langer is uitgesloten, minder verwarring dan de aanduiding «uitgesloten sectoren».

3. Uitvoering op grond van de Raamwet EEG-voorschriften aanbestedingen

Het Besluit aanbestedingen nutssector is – afgezien van de wijziging van het Besluit aanbesteding van werken 1973, dat gebaseerd is op de Comptabiliteitswet – gebaseerd op de artikelen 2 en 3 van de Raamwet EEG-voorschriften aanbestedingen. Deze Raamwet heeft twee doelstellingen: zij beoogt tot één wettelijk kader te komen voor de uitvoering van zowel bestaande als toekomstige EEG-regels op het terrein van aanbestedingen, en zij beoogt te bewerkstelligen dat implementatie in de nationale rechtsorde binnen kortere tijd kan plaatsvinden.

Op basis van de Raamwet kunnen bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld ter uitvoering van EEG-richtlijnen, -verordeningen en -beschikkingen. De voorliggende algemene maatregel van bestuur is de eerste en zal binnen afzienbare termijn worden gevolgd door algemene maatregelen van bestuur ter uitvoering van de in voorbereiding zijnde richtlijnen met betrekking tot de aanbesteding van «diensten» (zie hierna onder 4). Te zijner tijd zullen bij algemene maatregel van bestuur op grond van de Raamwet ook regels tot stand gebracht worden ter vervanging van de nu bestaande en, achteraf gezien, weinig overzichtelijke nationale wetgeving terzake van de aanbesteding van «werken» en «leveringen» voor de «gewone» overheid, voor zover het betreft de uitvoering van EEG-regels. Het ligt in de bedoeling uiteindelijk tot twee algemene maatregelen van bestuur te komen, één voor de overheid behalve de nutssector en één voor de nutssector. De maatregelen kunnen in de loop der tijd worden uitgebouwd.

4. Toekomstige ontwikkelingen

Inmiddels zijn er, in aansluiting op de onderwerpen «werken» en «leveringen», ook ontwikkelingen op het punt van de «diensten». Op 18 juni 1992 is tot stand gekomen Richtlijn 92/50/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen inzake de coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor dienstverlening (PbEG L

209), geldend voor de gewone overheid. Deze richtlijn dient uiterlijk op 1 juli 1993 in nationale wetgeving te zijn omgezet. Daarnaast heeft de Raad op 21 december 1992 een gemeenschappelijk standpunt vastgesteld inzake de coördinatie van procedures voor het plaatsen van opdrachten voor dienstverlening, geldend voor de nutssector. Dit gemeenschappelijk standpunt is verwerkt in het standpunt over een gewijzigde en gecodificeerde tekst van Richtlijn 90/531/EEG. De voorziene datum van implementatie van het nieuwe onderdeel «diensten» is bij dit gemeenschappelijk standpunt vastgesteld op 1 juli 1994.

Daarnaast is vastgesteld de zgn. rechtsmiddelenrichtlijn voor de nutssector (Richtlijn 92/13/EEG van de Raad van 25 februari 1992 tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende de toepassing van de communautaire voorschriften inzake de procedures voor het plaatsen van opdrachten door diensten die werkzaam zijn in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en telecommunicatie). Deze richtlijn beoogt afdoende beroepsmogelijkheden en controle-procedures in de Lid-Staten te creëren voorzover deze nog niet aanwezig zijn, teneinde de naleving van het communautaire recht te kunnen waarborgen.

5. De hoofdlijnen van richtlijn 90/531/EEG

Richtlijn 90/531/EEG heeft tot doel de zgn. doorzichtigheid in de Gemeenschappelijke markt voor overheidsaanbestedingen te vergroten en daarmee discriminatoir aanbestedingsgedrag van de aanbestedende diensten in de Lid-Staten te voorkomen. Daarnaast zal een toegenomen doorzichtigheid van de markt ook zorgen voor een toename van de mededinging op deze markt. De instrumenten die worden gehanteerd om de doorzichtigheid van de markt te bereiken, bestaan enerzijds uit de verplichting voor de aanbestedende diensten om de te gunnen opdrachten die onder de reikwijdte van de richtlijn vallen, vooraf in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen te publiceren. Anderzijds bestaan zij uit de verplichting de te gunnen opdrachten op objectieve wijze te specificeren en daarbij, waar mogelijk, te verwijzen naar Europese normen.

Het werkingsbereik van richtlijn 90/531/EEG is ten opzichte van de richtlijn «werken» uitgebreid tot aanbestedende diensten die opereren op basis van door de overheid verleende bijzondere of exclusieve rechten en die een relevante activiteit tot taak hebben. Als relevante activiteiten worden gedefinieerd:

- de beschikbaarstelling of exploitatie van een vast net op het gebied van de productie, het vervoer of de distributie van drinkwater, elektriciteit, gas of warmte (bijvoorbeeld distributiebedrijven voor drinkwater of elektriciteit);
- de exploitatie van een geografisch gebied met het oog op de exploitatie of exploitatie van fossiele brandstoffen (bijvoorbeeld een onderneming met een exclusief recht op olie- of gaswinning in een bepaald deel van het continentaal plat), of met het oog op het verstrekken van aanlandingsfaciliteiten voor vervoersdiensten (bijvoorbeeld de Luchthaven Schiphol N.V.);
- de exploitatie van een net van openbare dienstverlening op het gebied van vervoer per trein, tram, bus, etc. (bijvoorbeeld de Nederlandse Spoorwegen N.V.);
- de beschikbaarstelling of exploitatie van openbare telecommunicatienetwerken of het verschaffen van één of meer openbare telecommunicatiediensten aan het publiek (bijvoorbeeld PTT Telecom B.V.).

De drempelbedragen waarboven de opdrachten volgens de in de richtlijn voorgeschreven procedures moeten worden gegund, bedragen

600 000 ECU voor leveringen in de telecommunicatie-sector, 400 000 ECU voor overige leveringen en 5 miljoen ECU voor werken. De drempelbedragen voor leveringen in het kader van richtlijn 90/531/EEG liggen iets hoger dan die in het kader van de reeds langer bestaande richtlijn overheidsopdrachten op het gebied van leveringen, omdat er juist op het vlak van de nutssector veel zeer grote aanbestedingen plaatsvinden.

De aanbestedende diensten zijn verplicht elke opdracht boven de drempelwaarden voor de levering van produkten (inclusief huur, lease of huurkoop) en voor de uitvoering van werken te publiceren in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen. In deze publikatie (de zgn. oproep tot mededinging) dient vermeld te worden wie de opdracht plaatst, wat precies de aard van de opdracht is, aan welke technische specificaties het produkt of het werk moet voldoen en wat de uiterste datum van inschrijving is. Tevens moet in de publikatie opgenomen worden wat de gunningscriteria zijn voor het vergeven van de opdracht. Tenslotte moet de aanbestedende dienst ten minste éénmaal in de twaalf maanden alle opdrachten publiceren die zij voornemens is te gunnen en die per categorie produkten (bijv. auto's) een waarde hebben van meer dan 750 000 ECU: de zogenaamde indicatieve periodieke aankondiging. Na gunning van de opdracht dient ook hiervan een vermelding in het Publikatieblad plaats te vinden. Modellen van publikaties zijn in de bijlagen van de richtlijn opgenomen.

Voor de procedure van gunning kan de aanbestedende dienst kiezen uit de openbare procedure (alle belangstellende gegadigden mogen inschrijven), de niet-openbare procedure (de aanbestedende dienst kan uit de gegadigden die hebben gereageerd op de oproep tot mededinging een aantal gegadigden verzoeken een offerte te doen) en de onderhandelingsprocedure met of zonder oproep tot mededinging (de aanbestedende dienst onderhandelt met rechtstreeks door hem gekozen leveranciers of aannemers). De aanbestedende dienst is vrij in de keuze tussen de openbare procedure, de niet-openbare procedure en de onderhandelingsprocedure met oproep tot mededinging; de onderhandelingsprocedure zonder oproep tot mededinging mag echter slechts worden toegepast in de door de richtlijn strikt omschreven uitzonderingssituaties, bijvoorbeeld indien er op een eerdere oproep tot mededinging geen reacties zijn gekomen.

De oproep tot mededinging kan, overeenkomstig artikel 16 van richtlijn 90/531/EEG (uitgewerkt in de bijlagen XII tot en met XIV), worden gedaan door middel van de aankondiging van een specifieke opdracht, door middel van een indicatieve periodieke aankondiging en door middel van de mededeling van het bestaan van een erkenningsstelsel.

Naast de facultatieve indicatieve periodieke aankondiging, bedoeld in artikel 16, kent de richtlijn in artikel 17 een verplichte indicatieve aankondiging. Indien deze aankondiging wordt gebruikt als oproep tot mededinging, moet aan enkele nadere eisen worden voldaan, weergegeven in artikel 17, derde lid, van de richtlijn.

Richtlijn 90/531/EEG kent tevens de mogelijkheid voor de aanbestedende diensten voor het gebruik van een erkenningsstelsel. Deze publikatie kan tevens dienen als oproep tot mededinging. De aanbestedende dienst mag dan bij het verlenen van een opdracht rechtstreeks putten uit de gegadigden die gekwalificeerd zijn door middel van het erkenningsstelsel. Wel moet de aanbestedende dienst het bestaan van een erkenningsregeling publiceren in het Publikatieblad en moeten de criteria voor de erkenning objectief en non-discriminatoir zijn. De publikatie van het bestaan van een erkenningsstelsel moet, indien de erkenningsregeling een looptijd van meer dan drie jaar heeft, jaarlijks plaatsvinden; bij een looptijd van minder dan drie jaar is één publikatie voldoende.

De door de aanbestedende dienst in de publikatie opgenomen

technische voorschriften moeten objectief toepasbaar zijn en niet-discriminatoir. Met name is verboden te verwijzen naar merken of octrooien, tenzij dit niet anders mogelijk is; in dat geval moet de verwijzing vergezeld gaan van de woorden «of daaraan gelijkwaardig». Deze voorschriften moeten voorkomen dat een aanbestedende dienst de opdracht zodanig specificceert dat slechts één (beoogde) leverancier eraan kan voldoen. Technische specificaties moeten worden vastgesteld door verwijzing naar Europese specificaties of, mochten deze niet bestaan, naar andere in de EG gebruikte normen.

In de oproep tot mededinging moet tevens gemeld worden wat de criteria zijn, aan de hand waarvan de aanbestedende dienst de opdracht zal gunnen. De richtlijn geeft twee mogelijkheden: enerzijds het criterium van de laagste prijs (de prijs is van doorslaggevend belang voor de gunning), anderzijds het criterium van «de economisch meest voordelige aanbidding». Bij dit laatste criterium kunnen naast de prijs ook andere aspecten een rol spelen, zoals de leveringstermijn, het onderhoud, de gebruikskosten etc. Ook deze criteria moeten objectief zijn en niet-discriminatoir.

Een bijzondere bepaling (artikel 29) is in de richtlijn opgenomen voor aanbiddingen die produkten bevatten welke afkomstig zijn van landen waarmee de Gemeenschap met betrekking tot overheidsaanbestedingen geen akkoord heeft, zoals bijvoorbeeld de GATT-Code voor de levering van produkten. Het artikel geeft een aanbestedende dienst de mogelijkheid een aanbidding te weigeren, indien de aanbidding voor meer dan 50% afkomstig is uit landen waarmee de Gemeenschap geen akkoord heeft gesloten. Een aanbestedende dienst moet een dergelijke aanbidding zelfs weigeren, indien er een gelijkwaardig aanbod is dat voor meer dan 50% afkomstig is van binnen de Gemeenschap; onder een gelijkwaardig aanbod wordt verstaan een aanbod met een prijsverschil van maximaal 3%.

Denkbaar is dat een dienst zowel een aanbestedende dienst in de zin van richtlijn 90/531/EEG is als in de zin van de richtlijnen werken en leveringen, maar op een specifieke opdracht kan nooit meer dan één richtlijn van toepassing zijn. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat een aanbestedende dienst, die op zichzelf een relevante activiteit in de zin van richtlijn 90/531/EEG tot taak heeft, een opdracht plaatst die buiten die relevante activiteit valt. Indien deze dienst echter tevens een aanbestedende dienst in de zin van de richtlijn werken of leveringen is, dan is op de opdracht die buiten de relevante activiteit en daarmee buiten het werkingsbereik van de richtlijn nutssector valt, de richtlijn werken of leveringen van toepassing.

6. De hoofdlijnen van het besluit

In aansluiting op de thans reeds geldende nationale wetgeving ter zake van werken en leveringen wordt in het besluit verwezen naar de richtlijn. Daarbij is – in overeenstemming met het advies van de Commissie voor de toetsing van wetgevingsprojecten over implementatie van EG-regelgeving in de nationale rechtsorde (CTW 90/22, 21 december 1990, uitgave Ministerie van Justitie, blz. 41) – niet gekozen voor de zgn. dynamische maar voor de statische verwijzing, wat betekent dat wordt verwezen naar de tekst van de richtlijn zoals deze luidt op de datum van vaststelling.

Artikel 1 betreft de definitie van aanbestedende diensten, waarvoor wordt verwezen naar de definitie in de richtlijn. Zie voor een aantal voorbeelden van onder de richtlijn en het besluit vallende diensten paragraaf 5 van deze toelichting en de artikelsgewijze toelichting op artikel 1. Artikel 2 bevat vervolgens de nationale vertaling van de

algemene verplichting voor de aanbestedende diensten om de richtlijn toe te passen. Artikel 3 verplicht de aanbestedende diensten om bepaalde informatie aan de Minister van Economische Zaken te verstrekken met het oog op de verplichting van Nederland inzake informatieverstrekking aan de Europese Commissie. Artikel 4 wijst de Minister van Economische Zaken aan als degene die de Europese Commissie de inlichtingen verstrekt. Artikel 5 bevat de nationale vertaling van de verplichting van de aanbestedende diensten om op verzoek van de Europese Commissie informatie te verstrekken. Artikel 6 betreft een technische aanpassing van het Besluit aanbesteding van werken aan de inwerkingtreding van het besluit. De artikelen 7 en 8 bepalen tenslotte de inwerkingtreding en de citeertitel van het besluit.

7. Deregulering

Het besluit strekt ertoe de aanbestedende diensten in de zin van de richtlijn, heel globaal gezegd de nutsbedrijven, te verplichten deze richtlijn toe te passen bij opdrachten inzake het aanbesteden van werken of de levering van produkten boven bepaalde drempelbedragen.

Voor de uitvoering worden geen nieuwe organen in het leven geroepen, evenmin worden nieuwe bestuursinstrumenten gecreëerd. Het besluit leidt tot een (administratieve) lastenverzwaring voor de overheid en de daarmee gelijkgestelde publiekrechtelijke lichamen en bedrijven. Immers, de in sectoren water- en energievoorziening, vervoer en telecommunicatie werkzame diensten waren tot nu toe niet verplicht bepaalde Europese aanbestedingsprocedures toe te passen. Een en ander vloeit echter dwingend voort uit de richtlijn.

Het besluit bevat geen andere verplichtingen dan die welke rechtstreeks voortvloeien uit de richtlijn; de Raamwet EEG-voorschriften aanbestedingen biedt daarvoor overigens ook geen ruimte.

Op de financiële consequenties wordt in de volgende paragraaf ingegaan.

Tot slot van deze paragraaf wordt hier nog aandacht besteed aan de handhaving van de voorgestelde regeling. De handhaving heeft een Europees en een nationaal aspect. Het Europese aspect wordt gevormd door de mogelijkheid van een procedure op grond van artikel 169 van het EEG-Verdrag (ingebrekestelling van een Lid-Staat wegens niet nakomen van zijn uit het EEG-Verdrag voortvloeiende verplichtingen). Deze procedure kan worden gestart op eigen initiatief van de Europese Commissie of naar aanleiding van een klacht van een aannemer/leverancier die zich benadeeld acht.

Met betrekking tot het nationale aspect van de handhaving wordt gewezen op de mogelijkheid om uit hoofde van onrechtmatige daad bij de civiele rechter een vordering in te stellen tot schadevergoeding dan wel tot het alsnog toegelaten worden tot de aanbestedingsprocedure. Laatstgenoemde mogelijkheid is afhankelijk van het stadium waarin de aanbestedingsprocedure zich bevindt.

Voor een zaak waarin een veroordeling tot het betalen van een schadevergoeding is uitgesproken kan worden gewezen op de uitspraken van de Rechtbank Maastricht van 24-12-87 (BR 1988, p. 389) en van het Hof 's-Hertogenbosch van 26-11-1991 (BR 1991, p. 641).

In het kader van de handhaving moet ook worden gewezen op de mogelijkheden van arbitrage. Belanghebbenden bij een aanbesteding kunnen contractueel overeenkomen dat eventuele geschillen via arbitrage worden beslecht. Uiteraard komt arbitrage echter slechts in aanmerking indien uitdrukkelijk tussen partijen overeengekomen.

8. Financiële consequenties

Alvorens op de kosten in te gaan worden enige algemene opmerkingen gemaakt met betrekking tot de financiële gevolgen van het (niet-)naleven van de richtlijn.

De door de richtlijn aangegeven aanbestedingsprocedures zullen in beginsel leiden tot een betere prijs-kwaliteitsverhouding. Zoals in de vorige paragraaf al naar voren is gekomen kan het niet-naleven van de richtlijn leiden tot schadeplichtigheid van de desbetreffende aanbestedende dienst. Daarnaast kan niet-naleving tot gevolg hebben dat er geen middelen uit de structuurfondsen van de EEG beschikbaar worden gesteld, of dat deze middelen worden teruggevorderd.

Vanuit de beide hiervoor vermelde invalshoeken kan dus worden geconcludeerd dat het naleven van de richtlijn in het belang is van de betreffende aanbestedende diensten. Met betrekking tot de financiële gevolgen wordt opgemerkt dat op dit moment geen kwantitatief inzicht kan worden verschaft in de hoogte van de extra lasten die gemoeid zijn met de toepassing van de voorschriften uit de richtlijn. Voorkomen moet echter worden dat het ontbreken van een concreet inzicht in de financiële gevolgen het beeld oproept van een gevoelige lastenverzwaring. Natuurlijk kunnen de extra administratieve lasten niet worden verontachtzaamd, maar men dient zich daarbij wel te realiseren dat deze extra belasting voornamelijk zal optreden in de aanvangsfase waarin de aanbestedende diensten zich nog vertrouwd moeten maken met de specifieke spelregels van de richtlijn.

Voorts benadruk ik dat de hier aan de orde zijnde richtlijn meer flexibiliteit toelaat dan de richtlijnen leveringen en werken. Zo kent de richtlijn bijvoorbeeld de vrije keuze tussen de openbare procedure, de niet-openbare procedure en de onderhandelingsprocedure met oproep tot mededinging en kent de richtlijn de faciliteit van het hanteren van een erkenningssysteem.

Tot slot moet niet uit het oog worden verloren wat de primaire doelstelling is van de richtlijn, en daarmee komen ook de baten van de liberalisatie van de onderhavige sectoren aan de orde. De richtlijn beoogt de Europese concurrentie te bevorderen door het stimuleren van grensoverschrijdende aanbiedingen. Nu de regeringen de aanbestedende diensten vrij moeten laten in hun aanbestedingsgedrag, zodat bevoordeling van nationale aanbieders wordt teruggedrongen, ontstaat een klimaat waarbij vooral de aanbiedingen met de beste prijs/kwaliteitverhouding doorslaggevend zullen zijn bij de gunning. Het daardoor te realiseren voordeel, hetzij een lagere prijs voor dezelfde waar hetzij meer waar voor dezelfde prijs, komt volledig ten goede aan de aanbestedende dienst.

Samenvattend kan worden geconcludeerd dat de toepassing van de richtlijn een beperkte lastenverzwaring met zich mee zal brengen, maar dat daar tegenover duidelijke baten in het verschiet liggen die een veelvoud kunnen bedragen van de extra lasten. Zeker voor organisaties waar reeds professionele inkoopprocedures worden gehanteerd, zullen de extra lasten al direct bij de aanvang van de nieuwe procedure beperkt zijn, omdat de spelregels van de richtlijn worden ingepast in een gestructureerd inkoopproces. Daar komt bij dat de baten, die voortvloeien uit de vergroting van de Europese concurrentie, er niet minder om zullen zijn.

9. Financiële consequenties voor de lagere publiekrechtelijke lichamen

De financiële gevolgen voor de lagere publiekrechtelijke lichamen zijn principieel niet anders dan die voor de andere onder de werking van de

richtlijn vallende aanbestedende diensten; verwezen wordt naar paragraaf 8 van deze toelichting.

10. Conversietabel van richtlijn 90/531/EEG naar het onderhavige besluit

In de onderstaande tabel wordt aangegeven op welke wijze de artikelen van richtlijn 90/531/EEG in de artikelen van het besluit zijn verwerkt.

Richtlijn	Besluit
Artikel 1:	Artikelen 1, onderdeel c en 2, eerste lid.
Artikel 2, eerste t/m vijfde lid:	Artikel 1, onderdeel c.
Artikel 2, zesde lid:	Artikel 4, eerste lid.
Artikel 3:	Behoeft uitvoering in geval van verzoek als bedoeld in dat artikel (zie artikelsgewijze toelichting, artikel 1).
Artikel 4, eerste t/m derde lid:	Artikel 2, eerste lid.
Artikel 4, vierde lid:	Behoeft geen uitvoering.
Artikelen 5 t/m 22 en 23, tweede lid:	Artikel 2, eerste lid.
Artikelen 6, eerste lid, 7, eerste lid, 8, eerste lid:	Artikel 5, eerste lid.
Artikel 23, eerste lid:	Behoeft geen uitvoering.
Artikel 24:	Artikel 2, tweede lid.
Artikel 25 t/m 29:	Artikel 2, eerste lid.
Artikel 30:	Artikel 2, eerste lid.
Artikelen 31 en 32:	Behoeven geen uitvoering.
Artikel 33:	Artikel 2, eerste lid.
Artikel 33, tweede lid:	Artikel 5, tweede lid.
Artikel 34, eerste lid:	Artikelen 3 en 4, tweede lid.
Artikel 34, tweede lid:	Behoeft geen uitvoering.
Artikelen 35 en 36:	Behoeven geen uitvoering.
Artikel 37 en 38:	Aanhef en Artikel 7.
Artikel 39:	Behoeft geen uitvoering.

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1

In artikel 1, onderdeel b, is met de zinsnede «naar de tekst zoals deze bij die richtlijn is vastgesteld» gekozen voor een statische verwijzing naar de richtlijn. Een dergelijke verwijzing heeft mede tot gevolg dat gedurende de implementatietermijn van een wijzigingsrichtlijn de aanbestedende diensten niet verplicht zijn de gewijzigde richtlijn toe te passen. Deze verplichting ontstaat pas als het besluit dienovereenkomstig is gewijzigd. Bij een dynamische verwijzing kunnen, met name gedurende de implementatietermijn, in de praktijk vragen en onduidelijkheden ontstaan omtrent het moment waarop een gewijzigde richtlijn moet worden toegepast.

Onderdeel c verwijst naar de aanbestedende diensten waarop de richtlijn van toepassing is. Uit artikel 2 van de richtlijn blijkt dat de richtlijn slechts van toepassing is op aanbestedende diensten die een in de zin van de richtlijn als relevant aangemerkte activiteit tot taak hebben. Het is derhalve niet nodig om in het besluit, naast een verwijzing naar de aanbestedende dienst, apart te verwijzen naar de relevante activiteiten.

Om te kunnen beoordelen of in een concreet geval de richtlijn van toepassing is, moeten drie vragen worden beantwoord:

- Is er sprake van een aanbestedende dienst met een relevante activiteit? Zo ja:
- Is er sprake van een opdracht die qua inhoud onder de richtlijn valt? Zo ja:

- Heeft die opdracht een waarde boven het drempelbedrag van de richtlijn?

Hieronder komt de eerste vraag aan de orde; de tweede en derde vraag worden in de toelichting op artikel 2 behandeld.

Er zijn twee cumulatieve voorwaarden om als instantie onder de werking van deze richtlijn te vallen:

1. Er moet sprake zijn van een aanbestedende dienst in de zin van artikel 2, eerste lid, onderdeel a en b, van de richtlijn;
2. De aanbestedende dienst moet een relevante activiteit in de zin van artikel 2, tweede lid, van de richtlijn tot taak hebben.

Ad 1. De richtlijn onderscheidt drie soorten aanbestedende diensten: overheidsdiensten (a), openbare bedrijven (b) en diensten, geen overheidsdienst of openbaar bedrijf zijnde, die bijzondere of uitsluitende rechten genieten die hun door een daartoe bevoegde instantie zijn verleend (c).

a. Bij overheidsdiensten moet worden gedacht aan bijvoorbeeld de Staat, provincies, gemeenten, waterschappen, openbare lichamen op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen en andere publiekrechtelijke lichamen. Onder dit laatste verstaat de richtlijn een rechtspersoon, opgericht met het specifieke doel te voorzien in behoeften van algemeen belang en niet van industriële of commerciële aard, die in hoofdzaak door de Staat, provincies, gemeenten, waterschappen, gemeenschappelijke regelingen of door andere publiekrechtelijke lichamen wordt gefinancierd, dan wel waarvan het beheer is onderworpen aan het toezicht van die lichamen, of waarvan de leden van het bestuurs-, het leidinggevende of toezichthoudende orgaan voor meer dan de helft wordt aangesteld door de Staat, provincies, gemeenten, waterschappen, openbare lichamen op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen of andere publiekrechtelijke lichamen.

b. Bij openbare bedrijven gaat het om bedrijven waarover overheidsdiensten rechtstreeks of middellijk een dominerende invloed kunnen uitoefenen door eigendom, financiële deelneming of het geven van voorschriften met betrekking tot het bedrijf. Een dominerende invloed is volgens de richtlijn aanwezig wanneer de overheidsdiensten, al dan niet rechtstreeks, ten aanzien van een bedrijf de meerderheid bezitten van het geplaatste kapitaal van dat bedrijf, of beschikken over de meerderheid van de stemrechten verbonden aan de door het bedrijf uitgegeven aandelen, of meer dan de helft van de leden van het bestuurs-, leidinggevende of toezichthoudende orgaan van het bedrijf kunnen aanstellen.

c. Diensten die geen overheidsdienst of openbaar bedrijf zijn en die bijzondere of uitsluitende rechten genieten die hun door een daartoe bevoegde instantie zijn verleend: in het algemeen zullen dit concessiehouders zijn. Onder bijzondere of uitsluitende rechten verstaat de richtlijn rechten die voortvloeien uit een machtiging die door een bevoegde autoriteit is gegeven op grond van een wettelijke of bestuursrechtelijke bepaling die tot gevolg heeft dat de uitoefening van de hieronder omschreven activiteiten voorbehouden blijft aan een of meer diensten.

Ad 2. Een aanbestedende dienst als hiervoor bedoeld moet een relevante activiteit in de zin van artikel 2, tweede lid, van de richtlijn tot taak hebben. In het onderstaande volgt een omschrijving van die activiteiten, waarbij tevens voorbeelden worden gegeven van Nederlandse

aanbestedende diensten. Deze voorbeelden zijn ontleend aan de bijlagen bij de richtlijn.

a. De beschikbaarstelling of exploitatie van netten die aan het publiek een dienst verlenen op het gebied van de productie, het vervoer of de distributie van drinkwater, electriciteit, gas of warmte dan wel de toevoer van drinkwater, elektriciteit, gas of warmte aan die netten. Als aanbestedende diensten kunnen bijvoorbeeld worden genoemd provinciale elektriciteitsbedrijven en de NV Nederlandse Gasunie.

b. De exploitatie van een geografisch gebied met het oogmerk van: I. prospectie of winning van aardolie, gas, steenkool of andere vaste brandstoffen, of

II. het verstrekken van luchthaven-, zeehaven-, binnenhaven- of andere aanlandingsfaciliteiten voor vervoer door de lucht, over zee of over de binnenwateren.

Een voorbeeld van een aanbestedende dienst die onder I valt is de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM). Aanbestedende diensten die onder II vallen zijn bijvoorbeeld de NV Luchthaven Schiphol en het Industrie- en Havenschap Moerdijk.

c. De exploitatie van netten van openbare dienstverlening op het gebied van vervoer per trein, automatische systemen, tram, trolleybus of bus of kabel. Als aanbestedende diensten kunnen bijvoorbeeld worden genoemd de stads- en streekvervoerbedrijven en de Nederlandse Spoorwegen.

d. De beschikbaarstelling of exploitatie van openbare telecommunicatienetwerken of het verschaffen van één of meer openbare telecommunicatiediensten aan het publiek. PTT Telecom BV is op dit moment de enige aanbestedende dienst in Nederland die hieronder valt.

Artikel 2 van de richtlijn geeft echter ook nuanceringen op enkele algemeen omschreven relevante activiteiten. Zo is het verzorgen van een openbare busdienst geen relevante activiteit indien andere diensten deze activiteit vrijelijk onder dezelfde voorwaarden als de aanbestedende diensten kunnen verrichten (vierde lid). Het vijfde lid van het artikel geeft aan onder welke voorwaarden de toevoer van drinkwater, elektriciteit, gas of warmte aan netten voor dienstverlening aan het publiek niet wordt beschouwd als een relevante activiteit. Op grond van dit artikellid is er geen sprake van een relevante activiteit wanneer de toevoer geschiedt door openbare bedrijven of exclusief rechthebbenden en de productie van drinkwater, elektriciteit, gas of warmte geen verband houdt met een relevante activiteit in de zin van de richtlijn, en de toevoer aan het openbare net uitsluitend afhangt van het eigen verbruik van de toevoerende dienst (drinkwater of elektriciteit) of uitsluitend tot doel heeft de productie op economisch verantwoorde wijze te exploiteren (gas of warmte).

Artikel 2, zesde lid, van richtlijn 90/531/EEG bepaalt dat de in de bijlagen I tot en met X genoemde aanbestedende diensten aan de criteria voldoen, en dat de Lid-Staten de Commissie in kennis stellen van de daarin optredende wijzigingen die door de Commissie kunnen worden verwerkt in een herziening van de bijlagen. Deze bijlagen («lijsten») hebben, gezien de systematiek van artikel 2 van de richtlijn, niet zozeer een constitutieve als wel een meer declaratoire betekenis. De bijlagen behoeven derhalve niet in de nationale wetgeving omgezet te worden, evenmin als een herziening van die bijlagen.

In dit kader verdient ook artikel 3 van de richtlijn aandacht. Het eerste lid van dit artikel biedt een Lid-Staat de mogelijkheid om de Commissie van de Europese Gemeenschappen te verzoeken erin te voorzien dat de exploitatie van geografische gebieden met het oog op de prospectie en de winning van aardolie, gas, steenkool en andere vaste stoffen niet beschouwd wordt als een relevante activiteit in de zin van artikel 2, tweede lid, onderdeel b, punt i, van de richtlijn, of dat de diensten niet geacht worden in aanmerking te komen voor bijzondere of uitsluitende rechten in de zin van artikel 2, derde lid, onderdeel b, van de richtlijn, om een of meer van vorenstaande activiteiten te exploiteren. Een dergelijke voorziening kan door de Commissie slechts worden getroffen indien aan alle in artikel 3 van de richtlijn genoemde voorwaarden wordt voldaan. Met inachtneming van deze mogelijkheid heeft Nederland de Commissie verzocht erin te voorzien dat de activiteiten betreffende de opsporing (inclusief seismisch onderzoek) en winning van aardgas, gas, steenkool of andere brandstoffen niet aangemerkt worden als relevante activiteiten in de zin van artikel 2, tweede lid, van de richtlijn, dan wel erin te voorzien dat de maatschappijen die zich met deze activiteiten bezighouden niet beschouwd worden als "aanbestedende diensten" die worden geacht "bijzondere of uitsluitende Rechten te genieten". De besluitvormingsprocedure inzake dit verzoek, waarbij in een wijziging van het onderhavige besluit zal moeten worden voorzien, is nog gaande.

Artikel 2

Het eerste lid bevat een gespecificeerde verwijzing naar richtlijn 90/531/EEG: de aanbestedende diensten die onder de werkingssfeer van de richtlijn vallen, dienen zich voor het plaatsen van opdrachten aan de aangegeven bepalingen van de richtlijn te houden. Het tweede lid betreft de zgn. erkenningsregeling van artikel 24 van de richtlijn, die in principe los kan staan van het plaatsen van een specifieke opdracht en derhalve niet onder de werking van het eerste lid valt.

Eerste lid

De richtlijn bestrijkt opdrachten voor de levering van producten en voor de uitvoering van werken. Het gaat om schriftelijke overeenkomsten onder bezwarende titel tussen een aanbestedende dienst en een leverancier of aannemer.

Bij een opdracht voor de levering van een produkt gaat het om koop, leasing, huur of huurkoop met of zonder koopoptie van een produkt of een dienst die betrekking heeft op software.

Een opdracht voor de uitvoering van een werk heeft betrekking op de uitvoering dan wel het ontwerp en de uitvoering te zamen, of het uitvoeren met welke middelen dan ook van de werkzaamheden van bouwnijverheid die in bijlage XI bij de richtlijn worden bedoeld. Deze opdrachten kunnen daarnaast ook de voor de uitvoering daarvan vereiste leveringen en diensten omvatten.

Ook raamovereenkomsten vallen onder de werking van de richtlijn. De richtlijn omschrijft een raamovereenkomst als een overeenkomst tussen een aanbestedende dienst en een of meer leveranciers of aannemers, die ten doel heeft de voorwaarden, met name voor de prijs en in voorkomend geval de hoeveelheid, van in de loop van een bepaalde periode te plaatsen opdrachten vast te stellen.

De richtlijn bevat een uitgebreide beschrijving van opdrachten die wel en die niet onder de richtlijn vallen.

Artikel 6, eerste lid, bepaalt dat de richtlijn slechts van toepassing is

op opdrachten waarmee of waardoor de aanbestedende diensten beogen hun relevante activiteiten uit te oefenen. Het voert te ver om alle soorten opdrachten te noemen die niet onder werking van de richtlijn vallen. Korthedshalve verwijs ik naar de volgende artikelen van de richtlijn.

Algemene uitzonderingen: artikel 6, eerste lid, 7, 10 en 11.

Watervoorziening: artikel 9, eerste lid, onderdeel a.

Telecommunicatie: artikel 8

Energie: artikel 9, eerste lid, onderdeel b.

De drempelbedragen

Artikel 12 van de richtlijn geeft de drempelbedragen (zonder BTW) aan, waarboven de richtlijn moet worden toegepast:

– opdrachten voor de levering van produkten geplaatst door aanbestedende diensten in:

– de sectoren water-, energievoorziening en vervoer: 400 000 ECU

– de sector telecommunicatie: 600 000 ECU

– opdrachten voor de uitvoering van werken: 5 000 000 ECU.

De richtlijn geeft in artikel 12 aan hoe de waarde van een opdracht moet worden berekend. Een algemene regel is dat de aanbestedende diensten de toepassing van de richtlijn niet mogen omzeilen door de opdrachten te splitsen of bijzondere regels te gebruiken voor de berekening van de waarde van de opdrachten.

Tweede lid

Het tweede lid van artikel 2 betreft de erkenningsregeling van artikel 24 van de richtlijn. Aanbestedende diensten kunnen een systeem van erkende leveranciers of aannemers opzetten en beheren. Is een erkenningsregeling gepubliceerd in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen, dan hoeven afzonderlijke aanbestedingen niet meer te worden gepubliceerd. De aanbestedingsprocedure verloopt vervolgens conform de niet-openbare procedure of een procedure van gunning via onderhandelingen. Alle erkende leveranciers of aannemers dienen te worden gevraagd om in te schrijven.

De dienst dient objectieve criteria en regels op te stellen waaraan leveranciers en aannemers moeten voldoen om in het systeem te worden opgenomen. Het spreekt vanzelf dat de criteria voor alle leveranciers en aannemers hetzelfde moeten zijn.

Belangstellende leveranciers of aannemers moeten desgevraagd inzage krijgen in de gehanteerde criteria en regels. Als zij menen hieraan te voldoen kunnen zij een aanvraag tot erkenning indienen. De aanbestedende dienst dient binnen redelijke termijn te reageren op de aanvraag. Lukt dat niet binnen zes maanden na het indienen van de aanvraag, dan moet de aanbestedende dienst de aanvrager binnen twee maanden na deze indiening gemotiveerd op de hoogte stellen waarom die termijn niet wordt gehaald en wanneer wel een beslissing omtrent de aanvraag zal zijn genomen.

Weigert de aanbestedende dienst een aanvraag tot erkenning, dan moet de aanvrager daarvan met redenen omkleed op de hoogte worden gesteld. Erkenning kan worden beëindigd als een leverancier of aannemer niet meer aan de objectieve criteria en regels voldoet. De aanbestedende dienst moet het voornemen om een erkenning te beëindigen vooraf schriftelijk kenbaar maken aan de desbetreffende leverancier of aannemer.

Wanneer er sprake is van een erkenningsregeling met een geldigheidsduur van meer dan drie jaar, dient er jaarlijks een aankondiging in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen te worden gepubliceerd. Heeft de erkenningsregeling een kortere geldigheidsduur, dan

volstaat een eenmalige aankondiging. De richtlijn geeft het model aan voor de aankondiging, waarin onder meer het doel van de erkenningsregeling moet worden vermeld en het adres waar de regels voor de erkenningsregeling kunnen worden verkregen.

Artikel 3

Artikel 3 houdt een informatieverplichting voor aanbestedende diensten in en is nodig om Nederland in de gelegenheid te stellen te kunnen voldoen aan de informatieverplichting ten opzichte van de Commissie. Deze informatieverplichting heeft betrekking op de bijstelling van de bij de richtlijn horende lijsten van aanbestedende diensten (artikel 2, zesde lid, van de richtlijn) en op de toezending van het jaarlijkse statische overzicht, bedoeld in artikel 34 van de richtlijn. De verplichting kan aan de aanbestedende diensten worden opgelegd krachtens artikel 3, eerste lid, van de Raamwet EEG-voorschriften aanbestedingen.

Artikel 4

In het eerste lid van dit artikel wordt de Minister van Economische Zaken aangewezen als degene die uitvoering moet geven aan artikel 2, zesde lid, van de richtlijn. De bijlagen I tot en met X bij de richtlijn bevatten lijsten van aanbestedende diensten die in ieder geval relevante activiteiten in de zin van de richtlijn verrichten. Om ervoor te zorgen dat deze lijsten zo volledig mogelijk zijn, moeten de Lid-Staten de Commissie in kennis stellen van de wijzigingen die in hun lijsten moeten worden aangebracht, waarna de Commissie deze bijlagen kan herzien volgens de procedure beschreven in artikel 32 van de richtlijn.

Het tweede lid van artikel 4 bevat een globale uitwerking van artikel 34 van de richtlijn met betrekking tot de statistische informatieverzorging aan de Commissie. Ook bij deze informatieverzorging krijgt de Minister van Economische Zaken een coördinerende rol. De uitwerking kan niet anders dan globaal zijn aangezien de Commissie nog nadere regels moet stellen met betrekking tot de procedure voor de informatieverzorging. Artikel 34, eerste lid, van de richtlijn geeft de Commissie deze bevoegdheid.

Artikel 5

Het eerste lid van artikel 5 houdt verband met de informatieverstrekking omtrent opdrachten als bedoeld in de artikelen 6, eerste lid, 7, eerste lid, en 8, eerste lid, van richtlijn 90/531/EEG. Zoals hiervoor uit de toelichting op artikel 1 van het besluit al is gebleken, wordt een aantal categorieën opdrachten van de werking van de richtlijn uitgezonderd. In de genoemde richtlijnartikelen wordt bepaald dat de Commissie op haar verzoek moet worden voorzien van informatie omtrent de uitgezonderd geachte opdrachten. In de bedoelde artikelen van de richtlijn wordt bepaald dat «de aanbestedende diensten de Commissie op haar verzoek mededeling doen ....». De desbetreffende artikelen in de richtlijn bepalen verder nog dat de Commissie ter informatie periodiek in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen lijsten kan bekendmaken van de categorieën opdrachten die zij als uitgezonderd beschouwt. Daarbij dient de Commissie rekening te houden met alle gevoelige commerciële aspecten waarop de aanbestedende diensten eventueel wijzen bij het verstrekken van de informatie aan de Commissie.

Het tweede lid regelt de in artikel 33 van de richtlijn voorziene verplichting voor de aanbestedende diensten om met betrekking tot alle opdrachten de nodige informatie te bewaren om later hun besluiten te kunnen rechtvaardigen betreffende:

1 de erkenning en selectie van de ondernemingen of leveranciers en de gunning van opdrachten;

2 het hanteren van specificaties die afwijken van de Europese specificaties, overeenkomstig artikel 13, zesde lid;

3 het gebruik van procedures zonder voorafgaande oproep tot mededinging overeenkomstig artikel 15, tweede lid;

4 het niet-toepassen van het bepaalde in de titels II, III en IV van de richtlijn krachtens de afwijkingen bedoeld in titel I.

De informatie dient bewaard te worden gedurende tenminste vier jaar na de datum waarop de opdracht is gegund (artikel 33, tweede lid, van de richtlijn). Gedurende dit tijdsbestek dient de aanbestedende dienst op verzoek van de Commissie de noodzakelijke informatie te verstrekken.

Artikel 6

Artikel 6 brengt wijziging in artikel 2, vierde lid, van het Besluit aanbesteding van werken: daarin wordt het Besluit aanbesteding van werken ook van toepassing verklaard op overheidsopdrachten voor de uitvoering van werken welke worden geplaatst door publiekrechtelijke lichamen die vervoerdiensten beheren, hoewel de richtlijn werken daarop niet van toepassing is. Nu de hier aan de orde zijnde richtlijn – en daarmee het voorliggende besluit – mede op dergelijke opdrachten ziet, dient de desbetreffende bepaling van het Besluit aanbesteding van werken te vervallen.

Artikelen 7 en 8

Deze artikelen betreffen de inwerkingtreding en de citeertitel van het onderhavige besluit. De inwerkingtreding wordt bepaald op de eerste dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het besluit wordt geplaatst, opdat inwerkingtreding zo spoedig mogelijk plaatsvindt.

De Minister van Economische Zaken,
J. E. Andriessen